योगिता पाटील
सहाय्यक प्राध्यापक
गृहशास्त्र विभाग
विवेकानंद कॉलेज
कोल्हापूर

मानवी विकास {उत्तर बाल्यावस्था व पौगंड अवस्था}

Module 3

.

Adolescence

किशोर वय म्हणजे बाल्यावस्थेतकडून तारुण्यवस्थेकडे जाणारे नैसर्गिक स्थित्यंतर होईल या अवस्थेत शारीरि व मानसिक बदल वेगात होत असून भिन्नलिंगी व्यक्ती बद्दलचे आकर्षणी वाढू लागते कुटुंबीयांपेक्षा मित्रमंडळी अधिक जवळची वाटू लागतात या वयातील मुलांना योग्य मार्गदर्शनाची गरज असते अशावेळी पालकांनी आपल्या पाल्याचे मित्र बनवून त्यांच्या भावभावना समजूनघ्यायला हव्या

व्याख्या - बाल्यावस्था संपून तारुण्यात पदार्पण करेपर्यंतच्या संक्रमण काळाला किशोर अवस्था असे म्हणतात. झालेल्या प्रक्रियेचा हा कालखंड असतो यालाच इंग्लिश मध्ये Adolescence असा शब्द वापरतात हा शब्द Adolescrere या लॅटिनक्रियापदापासून तयार झाला असून त्याचा अर्थ परिपक्वता प्राप्त होणे असा आहे. महत्त्वाची अवस्था असून या अवस्थेत घडणाऱ्या गोष्टींचा परिणाम जन्मभर टिकून राहत असतो किशोर अवस्थेचा कालखंड हा संक्रमणाचा कालखंड असल्यामुळे यात वर्तन अभिवृत्ति मूल्ये इत्यादी मध्ये सातत्याने बदल होतात हे किशोरावस्थेचा पूर्वार्धात जास्त होतात म्हणून केशर अवस्थेचे दोन भाग पाडले जातात तशी संपूर्ण किशोरावस्था ही12 ते 21 वर्षे वयादरम्यानची मानली जाते.

- किशोरवस्थेची वैशिष्ट्ये -प्रत्येक वैकासिक अवस्था ही या ना त्या प्रकारे संक्रमण अवस्था असते.

1. किशोर ही अ काल्पनिक व मध्यवर्ती अवस्था आहे   .
2. किशोर अवस्थेचे उपविभाग आहेत .
3. किशोर हा गतिमान वाढीचा व परिवर्तनाचा काळ आहे.
4. किशोर अवस्था हे एक समस्या वय आहे.
5. किशोरप्राप्तीमध्ये वयोभिन्नता असते.
6. किशोर अवस्था हा स्व ओळखीचा कालखंड आहे.
7. किशोरवस्था ही प्रौढत्वाची सीमा रेषा आह.

THANK YOU